

فهم تمدنی از سیره فاطمی

مظلومیت تاریخی حضرت زهرا^(س) به یک منبع قدرتمند و ماندگار مشروعیت برای فرهنگ اسلامی تبدیل شده است

فهم تمدنی از سیره حضرت زهرا (ا.س.ا) باز
کلمات یا شعار نیست، بلکه یک متمد، روش و
رویکرد از سیره و فرمایش های حضرت زهرا
(ا.س.ا) در پوشش های جدید و استنطاقی های
نویسن است. اساسا فهم تمدنی از سیره
حضرت زهرا (ا.س.ا) حاوی یک ضرورت قدیم و
البته یک ضرورت جدید است. ضرورت قدیمی
آن، به مبانی کلامی و حقایق تاریخی ما
در جاهایی که با شخصیت های نو ایجاد و
نویسم که بی نهایت بطن دارند و هرگز تمام
های خود مدام سعی می کنیم نکات تازه ای
از روش آنان برسیم، ضرورت جدید آن تقریباً
در قالب بحث های تمدنی صورت بندی شده
ارباب به عرصه گفت و گو بازگشته است. آن هم
بلکه یهودیان و مسیحیان نیز به این نکته
دندین شان برقرار باقی میماند، باید تبدیل به
دنیوی را در ساحت های مختلف فراهم کنند.
چندین کانال یا ممد خل وجود دارد که تحول
و اختیارات و نیکی های متراکم، به سیر و
در این میان در فهم تمدنی سیره فاطمی به
عمل می کنند.

اولویت تحول انسانی بر ابعاد مادی

اولین نقطه عزیمت به فهم تمدنی سیره حضرت زهرا (س) یا عزیمت اول، نگره‌ای است که درباره تمدن ما وجود دارد. همین که گفته می‌شود: تمدن هاکنون ترین نظام مناسبات انسانی هستند، اگر کسی از خواست تمدنی سیره حضرت زهرا (س) سخن می‌گوید، بتواند نشانه‌های فرهنگ فاطمی را فراتر از زمان و مکان بنمایاند و نشان بدهد. تمدن؛ بین انسان و انسان رخ می‌دهد و تجلی می‌یابد نه بین انسان و طبیعت! از این رو نمره تمدنی مسلمانان زمانی به دست می‌آید که ما با شاخص‌های انسانی مثل عدالت، اخلاق، توحید، انسانیت و موقلاتی از این دست بتوانیم تحول و رشد و ترقی انسان را بسنجیم، ببینیم و به دست بدهیم. با این نگاه وقتی پژوهشگرانه به سیره حضرت زهرا (س) می‌نگرید، در پی این نیستید که ایشان از پنبه، پارچه درست می‌کردند یا به جامعه خود کمک اقتصادی داشتند یا قدرتی به آوردند، پندانه؟

شخص‌های انسانیت چه رشدی پیدا کرد؟

عزت و مرام فاطمی را در طول تاریخ رصد کند و سپس به قضاوت تمدنی بپردازد.

از طرف دیگر، خوانش ایشان و شخصیت شان نه فقط در جایگاه زن، بلکه در مقیاس باامت بایستی صورت گیرد.

اگر بتوانیم در مقیاس امت به تفسیر حضرت شان بپردازیم (و) شخصیت ام‌گونه ایشان را تفسیر کنیم) بی شک، د چار خلأ در فهم تمدنی خواهیم شد.

گوثر به مثابه خیرات متراکم تاریخی

آخرین نقطه عزیمت در ورود به فهم تمدنی سیره حضرت زهرا(س)
همانا اخبار و نیکی های مآثر ماست.

به دیگر سخن، تمدن، به مثابه انباشت پاسخ ها به نیازهای
مآثر ماست و باز به تعبیر دیگر، تمدن ها به معنای مایثع الناس،
یعنی خیرات انباشته اند.

اگر از این دیدگاه به سیره حضرت زهرا(س) نگاه کنید که تراکم
خبرات خلق می کنند و خیر بزرگ به تمدن ها و تمدن پروری هر چه
نزدیک تر می شود، شما در چنین نگره ای است که از افقی والا به
تجلی کوثر و خود کوثر در قرآن می نگرید.

ضمن این که یک بار کوثر را در تاریخ نیز می نگرید و درمی یابید
که این شخصیت در تاریخ، چگونه خیرات پراکنده و پرداخته
و مستمری را خلق کرد که اگر وجود فاطمه زهرا(س) نبود چه
صدمات در تاریخ بشر به وجود می آمد.

وقتی از کوثر سخن می رود، به راستی این صرف یک ادعاست؛
بلکه سخن از کوثری است که عینیت تاریخی یافته و در گذر زمان
تجلی کرده است. کسی که از سیره فاطمی، فهم تمدنی به دست
می آورد، در پی رصد نمودار این خیرات بی کران، کشف ارتباط
درونی آنها و اسکن تجلیات شان در طول تاریخ بشر است.

مظلومیت؛ منبع مشروعیت تمدنی

باید افزود پیامد بیان سه نقطه عزیمت همانا ورود به بحث فهم تمدنی سیره حضرت زهرا(س) است.

سه نقطه مهم در سیره حضرت فاطمه زهرا(س) وجود دارد که وزن شان به راستی سترگ، سنگین و تمدنی است. دومورد اذهن انسان غیرومؤمن هم می‌فهمد اما نقطه سوم را فقط ذهن ایمانی و باورمند می‌تواند فهم کند.

در همین راستا سه نقطه یا بزرگراه مهم نیز در سیره حضرت فاطمه زهرا(س) قابل بحث و پژوهش است.

اولین نقطه، بحث مظلومیت است که همین بحث مظلومیت اساسدار تمدن مامشروعیت‌آفرین و اثرگذار است.

طرح مشروعیت تمدن هاهمیشه در فلسفه، بیان، منطق، کلام و... نیست؛ گاهی اوقات اوضاع و احوالات تاریخی را در دست دارد و چون جزئی از ذبیهات انسان است، نیازی به محاجه ندارد.

همه تمدن‌ها در پی یافتن بزرگراه‌ها یا مؤلفه‌ها یا نقطه‌هایی از مظلومیت هستند که با آن بتوانند مشروعیت خود را باورپذیر و تاثیرگذار و توجیه کنند. که البته این سر فصل به معنای توجیه مظلومیت نیست، بلکه به معنای دیدن مظلومیت و کارکرد های آن برای کسب مشروعیت [تاثیرگذار] اجتماعی است.

عقلانیت و عدم لغزش در بحران‌ها

در تکمیل اولین نقطه عزیمت با هدف فهم تمدنی سیره حضرت زهرا (س) به نگاه تحول‌گرایانه ایشان باید پرداخت. این که حضرت زهرا (س) با وجود اتفاقاتی که در بیت ایشان رخ داد، اساساً احساسی عمل نمی‌کند و نمی‌لغزد و هنگامی که خطاب به مسلمانان سخن می‌گوید، گویا زبان رسای خدا بر منبر پیامبر (ص) به تجلی درآمده و وحی نازل می‌شود؛ آن چنان مرتب، منسجم، منظم، عقلی، خردمندانه با تحلیل منطقی و سنجیده و بی‌دقتی به دفاع از توحید، از عقاید، از مقام پیامبر (ص) و آیات قرآنی و حق [الهی] خودش می‌پردازد که گویا برای این بزرگوار، بالاسطح اتفاقی نباشاده است. (پس که در غنچه‌های ایشان، بنیادین، اصولی، اصولی است)

این نشان می‌دهد که تراز ایشان با زنان [روزگارشان و دیگر دوران‌ها] چقدر متفاوت، متعالی و غیر قابل قیاس است.

تمدن، تحقق جامعیت دین

نقطه عزیمت دوم ما این گزاره است: تمدن، تحقق دین جامع است. اگر دین اسلام، دین جامعی است و اگر بنا باشد که این جامعیت اسلام، تحقق جامع پیدا کند، می‌توان این تحقق جامع را «تمدن» نامید.

فرهنگ

CULTURE

■ پنجشنبه ■ ۲۹ آبان ۱۴۰۴ ■ شماره ۷۱۹۵

ذره بین

آغاز جشنواره فیلم دوحه با فیلم فلسطینی «صدای هند رجب»

جشنواره فیلم دوحه امروز با اولین نمایش رسمی فیلم «صدای هند رجب» ساخته کارگردان تونسلی کوثر بن هنیه و مجموعه‌ای از فیلم‌های منطقه‌ای از جمله کم‌دی سیاه (کریستوفر) ساخته استیون سودربرگ با حضور کارگردان و ستاره آن میکائلا کوئل، آغاز می‌شود. اولین بازیگر مصری تبار که جایزه اسکار را می‌بهرین بازیگر مرد را از ابرای فیلم «راپسودی بوهمی» دریافت کرده نیز قرار است برای این رویداد با هفت قطعت سفر کند.

درام تأثیرگذار بن هنیه از کشور قطر، داستان واقعی یک دختر پنج‌ساله فلسطینی را روایت می‌کند. این دختر در خورویسی حبس شده بود که نیروهای اسرائیلی در غزه به آن حمله کرده بودند و بعدها پیکر بی جانش پیدا شد. این فیلم از قطر که میانجی کلیدی در مذاکرات آتش‌بس بین اسرائیل و حماس بوده، به جشنواره راه پیدا کرده است.

صدای هند رجب، پیش از این اولین دوره جشنواره بین‌المللی سینمای زنان غزه را که از ۲۶ تا ۳۱ اکتبر (۴ تا ۹ آبان) در میان آوار دیر البلخ (شهری فلسطینی در قلب نوار غزه) افتتاح کرد و اولین نمایش خاورمیانه‌ای این فیلم را رقم زد اما اکران اصلی این فیلم در جهان عرب در دوحه برگزار خواهد شد.

سازمان آف‌سی‌های روزنامه حام حم ۴۹۱۰۵۰۰۰

daneshpayam.agahi@gmail.com

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری تهران